

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101-002-01/2014

P/14/050

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn

T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30

lol@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/050 – Nadzór nad funkcjonowaniem ferm zwierząt
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Marian Staszewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88667 z dnia 19.02.2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie, ul. 1 Maja 13b, 10-117 Olsztyn (zwany dalej „WIOŚ” lub „Wojewódzki Inspektorat”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bogdan Meina, – Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Olsztynie („Wojewódzki Inspektor”), od 1 kwietnia 2014 r., poprzednio na tym stanowisku była Danuta Budzyńska (od 25 czerwca 2007 r. do 31 marca 2014 r.). (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości¹, działalność WIOŚ w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadnia prawidłowa realizacja w latach 2011-2013 przez Wojewódzkiego Inspektora zadań w zakresie ochrony środowiska w odniesieniu do ferm zwierząt, a w szczególności:

- opracowanie corocznych planów kontroli w oparciu o kierunki działań ustalone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (zwanego dalej „Głównym Inspektorem”),
- uwzględnienie w działalności WIOŚ kontroli przestrzegania przepisów o nawozach i nawożeniu, a także egzekwowanie posiadania pozwolenia zintegrowanego oraz przestrzegania jego postanowień,
- należyta współpraca z innymi inspekcjami i organami kontroli dotyczącej funkcjonowania ferm zwierząt.

Stwierdzoną natomiast nieprawidłowością było nieobjęcie w 2011 r. kontrolą czterech wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej (36% ich ogółu), mimo zaleceń Głównego Inspektora o corocznym kontrolowaniu ferm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań przez Wojewódzkiego Inspektora w zakresie funkcjonowania ferm zwierząt.

Opis stanu faktycznego

1.1. W prowadzonej przez WIOŚ ewidencji instalacji podlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego, w latach 2011-2013 zarejestrowanych było m.in. 11 wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej oraz odpowiednio 13, 15 i 14 wielkoprzemysłowych ferm drobiu, funkcjonujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Ponadto w ewidencji podmiotów objętych nadzorem przez WIOŚ wykazano również m.in. gospodarstwa rolne zajmujące się chowem

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

lub hodowlą trzody chlewnej (122 w 2011 r., 89 w 2012 r. i 72 w 2013 r.) oraz drobiu (110 w 2011 r., 120 w 2012 r. i 123 w 2013 r.), a także dwie fermy zwierząt futerkowych (w latach 2011-2012), niepodlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

Zadania w zakresie kontroli ferm zwierząt WIOŚ realizował zwłaszcza poprzez sprawdzanie przestrzegania przez nie przepisów ochrony środowiska oraz postanowień decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska. Kontrolami objęto zarówno wielkoprzemysłowe fermy zwierząt, pod względem ich wpływu na zanieczyszczenie środowiska, jak i inne fermy oraz gospodarstwa rolne prowadzące chów lub hodowlę zwierząt w liczbie nie mniejszej niż:

- 210 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP) – przedsięwzięcia (instalacje) mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- 60 DJP inwentarza – przedsięwzięcia (instalacje) mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- 40 DJP inwentarza – w szczególnych przypadkach lokalizacji instalacji.

(Dowód: akta kontroli: str. 5-79)

1.2. W latach 2011 – 2013, WIOŚ sporządził roczne plany kontroli, uwzględniające m.in. wytyczne Głównego Inspektora dotyczące kontroli wielkoprzemysłowych ferm zwierząt, które zalecały, aby zakres kontroli obejmował zwłaszcza:

- egzekwowanie obowiązków w zakresie ochrony środowiska, spoczywających na podmiotach prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- sprawdzenie wypełniania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje, zobowiązanych do posiadania pozwoleń w zakresie poszczególnych komponentów środowiska.

W przypadku wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej zalecono obejmowanie ich corocznymi kontrolami, zaś wielkoprzemysłowych ferm drobiu – co dwa lata lub rzadziej.

Realizując powyższe wytyczne Wojewódzki Inspektorat opracował cele działań kontrolnych w zakładach na lata objęte kontrolą, przypisując dla poszczególnych kontroli jednostkowych zbadanie ściśle określonego zakresu przedmiotowego.

Dobór podmiotów do kontroli dokonywany przez WIOŚ był celowy, a plany kontroli w danym roku uwzględniały:

- wielkoprzemysłowe fermy tuczu trzody chlewnej oraz drobiu wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- fermy tuczu drobiu i inne fermy oraz gospodarstwa rolne prowadzące chów lub hodowlę zwierząt zobowiązane do posiadania pozwoleń w zakresie poszczególnych komponentów środowiska, które planowano obejmować kontrolą co trzy - pięć lat.

W planach kontroli na lata 2011 – 2013 dotyczących wielkoprzemysłowych ferm zwierząt, Wojewódzki Inspektorat określił szczegółowe cele działań kontrolnych z uwzględnieniem sprawdzenia przestrzegania:

- wymogu posiadania pozwolenia zintegrowanego i realizacji jego postanowień (planowano zbadać w 50 kontrolach),
- przepisów ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu² (w 20 kontrolach).

² Dz. U. z 2007 r., nr 147, poz. 1033 ze zm.

Z planów kontroli wynika, że w 2011 r. przewidziano skontrolowanie 7 wieloprzemysłowych ferm trzody chlewnej oraz 4 fermy drobiu, w 2012 r. odpowiednio 10 trzody i 6 drobiu, a w 2013 r. – 10 trzody chlewnej i 9 drobiu.

(Dowód: akta kontroli: str. 80-112)

Ustalone
nieprawidłowości

W 2011 r. WIOŚ nie przeprowadził kontroli czterech spośród 11 wieloprzemysłowych ferm trzody chlewnej, ujętych w prowadzonej ewidencji, pomimo zalecenia Głównego Inspektora do corocznego kontrolowania wszystkich takich ferm. Nieobjęcie w planie kontroli ww. ferm trzody uzasadniono tym, że farmy te wykonały w pełni obowiązki nałożone zarządzeniami pokontrolnymi w poprzednich kontrolach.

(Dowód: akta kontroli: 20, 80-82, 99-101, 109-115)

Opis stanu
faktycznego

1.3. W badanym okresie, w odniesieniu do wieloprzemysłowych ferm zwierząt, WIOŚ zrealizował plany kontroli. I tak:

- w 2011 r. kontrolą objęto faktycznie sześć wieloprzemysłowych ferm trzody chlewnej, spośród siedmiu planowanych (jedna ferma nie była kontrolowana, gdyż wystąpiła w jej działalności przerwa technologiczna) oraz pięć ferm drobiu (wszystkie cztery ujęte w planie kontroli oraz jedną w ramach interwencji),
- w 2012 r. skontrolowano 11 ferm trzody (wszystkie 10 planowane i jedną fermę niższej kategorii spełniającą wymogi dyrektywy IPPC³) oraz osiem ferm drobiu, w tym wszystkie sześć planowanych oraz jedną w ramach interwencji i jedną nową inwestycję,
- w 2013 r. przeprowadzono kontrolę w 11 fermach trzody (10 planowanych i jedną która w marcu 2013 r. uzyskała pozwolenie zintegrowane) oraz w dziewięciu fermach drobiu (100% planu).

(Dowód: akta kontroli: str. 109-112, 116-129)

1.4. W protokołach z kontroli 50 ferm, w których sprawdzono wymóg posiadania pozwolenia zintegrowanego i przestrzegania jego postanowień, WIOŚ wykazał m.in.:

- w 12 przypadkach przekroczenie ilości wytworzonych odpadów (w różnych grupach), wytworzenie odpadów nieujętych w pozwoleniach zintegrowanych, a także ich przechowywanie w sposób niezgodny z decyzją,
- w trzech przypadkach nieposiadanie pozwolenia zintegrowanego,
- w jednym przypadku przekroczenia zużycia gazu propan, w trzech energii elektrycznej, w czterech wody, w dwóch paszy oraz w jednym przypadku przekroczenie zużycia oleju opałowego,
- w dwóch przypadkach brak pomiarów poziomu hałasu w terminie wynikającym z decyzji.

Przeprowadzając kontrole w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu (łącznie 20 kontroli), sprawdzano natomiast m.in., czy sposób gospodarowania nawozami naturalnymi, w tym wielkość powierzchni gruntów wykorzystywana do nawożenia tymi nawozami, ilości wywiezionych nawozów na pola (dopuszczalna dawka nawozów na jeden hektar), były zgodne z zaopiniowanymi planami nawożenia.

Kontrole te wykazały jednocześnie, że w dwóch fermach nie posiadano pozytywnie zaopiniowanego planu nawożenia. W związku z tymi ustaleniami, Wojewódzki Inspektor zawiadomił na podstawie art. 61 § 1 i § 4 ustawy z dnia 14 czerwca

³ Dyrektywa 96/61 WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania (kontroli) zanieczyszczeń.

1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁴ oraz art. 33 ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu właścicieli ferm (odpowiednio 11 czerwca 2013 r. i 18 grudnia 2013 r.) o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wstrzymania użytkowania tych ferm, informując o prawie wglądu do akt i zgłaszania dowodów, wniosków mających wpływ na rozstrzygnięcie, w terminie 7 dni od daty otrzymania tego zawiadomienia⁵. Właściciele ferm dostarczyli WIOŚ pozytywne opinie do planu nawożenia (odpowiednio 3 lipca 2013 r. i 13 stycznia 2013 r.), wydane przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Olsztynie. Z opinii tych wynikało, że zgodnie z planem nawożenia nie przekroczono maksymalnej dopuszczalnej ilości 170 kg N/ha/rok w nawozach naturalnych). W tej sytuacji, Wojewódzki Inspektor umorzył na podstawie art. 105 Kpa (decyzjami odpowiednio z 9 lipca 2013 r. i 15 stycznia 2014 r.) postępowania w sprawie wstrzymania użytkowania tych ferm, uznając prowadzenie postępowań za bezprzedmiotowe z uwagi na uzyskanie przez fermy wymaganych opinii do planu nawożenia.

Podczas kontroli przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu WIOŚ stwierdził również w dwóch przypadkach brak szczelnego przykrycia zbiorników na gnojowicę oraz w dwóch przekroczenie ilości wytworzonej gnojowicy w stosunku do wartości określonej w pozwoleniu zintegrowanym, a także brak płyty obornikowej. Ponadto kontrole wielkoprzemysłowych ferm zwierząt przeprowadzonych przez WIOŚ w latach 2011 – 2013 wykazały ponadto, że:

- ośmiu właścicieli naruszyło przepisy w zakresie ewidencji odpadów (brak lub nieprawidłowe prowadzenie),
- w trzech przypadkach nie przekazano w ustawowym terminie pozytywnie zaopiniowanego planu nawożenia,
- w dwóch przypadkach nie przekazano raportu o odpadach Marszałkowi Województwa,
- w jednym przypadku nie posiadano pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzanie ścieków opadowych.

(Dowód: akta kontroli: str. 90-93,102-108, 116-130, 133-138)

1.5. W wyniku przeprowadzonych w badanym okresie kontroli wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej oraz drobiu, Wojewódzki Inspektor m.in.:

- wydał ogółem 31 zarządzeń pokontrolnych,
- przekazał 21 informacji o wynikach kontroli Marszałkowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego (realizując art. 17 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska),
- udzielił przedsiębiorcom pouczeń w 13 przypadkach, a w trzech instruktażu,
- ukarał 11 mandatami (od 100 do 500 zł) na łączną kwotę 4.300 zł,
- przeprowadził postępowania w sprawie wstrzymania użytkowania zakładów eksploatowanych bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego (dotyczyło to trzech zakładów) i braku opinii do planu nawożenia (w dwóch zakładach, opisano to w pkt 1.4 tego wystąpienia).

Ustalono, że w po kontroli trzech ferm drobiu o osadzie powyżej 40 tys. sztuk, eksploatowanych bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego, Wojewódzki Inspektor:

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 267

⁵ Zgodnie z art. 10 Kpa

- wszczął postępowanie w sprawie wstrzymania ich użytkowania, a następnie decyzjami wstrzymał użytkowanie dwóch z nich, ustalając terminy bezpiecznego dla środowiska wstrzymania jej użytkowania,
- uchylił z urzędu jedną z ww. decyzji o wstrzymaniu użytkowania fermy, po przedłożeniu przez fermę decyzji Starosty Węgorzewskiego udzielającej pozwolenia zintegrowanego i przeprowadził kontrolę przestrzegania warunków z ww. decyzji Starosty,
- zmienił decyzją z 13 stycznia 2014 r. dla jednej fermy termin bezpiecznego dla środowiska wstrzymania użytkowania fermy na 31 maja 2014 r., po otrzymaniu w listopadzie 2013 r. zawiadomienia o wszczęciu przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego postępowania w sprawie wydania pozwolenia zintegrowanego,
- zawiesił postępowanie o wstrzymaniu użytkowania jednej fermy do czasu zakończenia postępowania w sprawie uzyskania przez nią pozwolenia zintegrowanego.

Podczas 12 kontroli wielkoprzemysłowych ferm (24%), WIOŚ nie stwierdził nieprawidłowości w ich funkcjonowaniu.

Nie kontrolowano ferm zwierząt futerkowych (w ewidencji WIOŚ ferm i gospodarstw rolnych ujęto po dwie fermy w latach 2011-2012).

Przeprowadzona przez WIOŚ w październiku 2011 r. planowa kontrola jednej fermy trzody chlewnej (kategorii IV) wykazała, że obsada stada trzody przekraczała 2.000 szt., a zakład nie posiadał wymaganego pozwolenia zintegrowanego. W tej sytuacji Wojewódzki Inspektor decyzją z listopada 2011 r. wstrzymał eksploatację zakładu i ustalił termin bezpiecznego dla środowiska wstrzymania jej użytkowania na 31 marca 2012 r. Wojewódzki Inspektorat otrzymał w maju 2012 r. pismo Powiatowego Lekarza Weterynarii w Gołdapi z ustaleniem, że graniczna nieprzekraczalna obsada stada w tej fermie to 1.769 szt. z uwagi na prawidłowy dobrostan przebywających tam zwierząt. Zmniejszenie obsady potwierdził WIOŚ podczas kontroli w maju 2012 r. Wobec zmiany stanu faktycznego w fermie, Wojewódzki Inspektor uchylił w czerwcu 2012 r. decyzję o wstrzymaniu eksploatacji zakładu.

Zespoły przeprowadzające kontrole wielkoprzemysłowych ferm trzody i drobiu w 24 zakładach składały się od dwóch do czterech osób, zaś pozostałe 26 kontroli było przeprowadzonych przez jednego pracownika WIOŚ.

(Dowód: akta kontroli: str. 80-93, 102-108, 116-129)

1.6. Stwierdzono, że na wydane przez Wojewódzkiego Inspektora 31 zarządzeń pokontrolnych, odpowiedzi o ich realizacji udzieliło 29 właścicieli ferm. W 16 przypadkach rzetelność udzielonych odpowiedzi została potwierdzona podczas następnych kontroli WIOŚ, natomiast w dwóch przypadkach nieudzielenia odpowiedzi:

- na zarządzenie pokontrolne wydane w marcu 2012 r. w sprawie braku szczelnego przykrycia zbiornika na gnojowicę, spółka wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, WSA oddalił skargę wyrokiem z 11 września 2012 r. a kontrolowany podmiot złożył skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego (do 9 kwietnia 2014 r. nie wyznaczono terminu rozprawy),
- na zarządzenie pokontrolne z lipca 2012 r. w sprawie przekroczenia ilości zużytego gazu i wytwarzanych odpadów w porównaniu do określonych w pozwoleniu zintegrowanym, podczas kontroli w 2013 r. stwierdzono, że w fermie wytwarzane są odpady w ilości przekraczającej wartość podaną

w pozwoleniu zintegrowanym, w związku z tym nałożono mandaty karne za nieudzielenie odpowiedzi WIOŚ o wykonaniu zaleceń, za przekroczenie ilości wytwarzanych odpadów, a także wydano w sierpniu 2013 r. nowe zalecenie pokontrolne.

(Dowód: akta kontroli: str. 25, 116-129, 130-131, 139-145)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo nieobjęcia w 2011 r. kontrolą czterech wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej, sprawowany przez WIOŚ nadzór nad przestrzeganiem przepisów ochrony środowiska przez фермы zwierząt podlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

2. Współpraca z inspekcjami i organami kontroli dotycząca funkcjonowania ferm zwierząt.

Opis stanu faktycznego

2.1. Wojewódzki Inspektor, realizując uzgodnienia Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i Głównego Lekarza Weterynarii z 29 marca 2007 r., zawarł 4 stycznia 2008 r. z Warmińsko-Mazurskim Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii porozumienie o współpracy Inspekcji Ochrony Środowiska i Inspekcji Weterynaryjnej na szczeblu wojewódzkim. W badanym okresie, realizując ww. porozumienie, WIOŚ corocznie przekazywał Warmińsko-Mazurskiemu Lekarzowi Weterynarii listy instalacji znajdujących się w ewidencji WIOŚ, takie jak:

- do unieszkodliwiania zwierząt padłych lub ubitych z konieczności oraz odpadowej tkanki zwierzęcej,
- do chowu i hodowli trzody chlewnej w liczbie ponad 2.000 stanowisk dla świń wadze ponad 30 kg oraz 750 stanowisk dla macior,
- do chowu drobiu w liczbie ponad 40 tys. szt.,
- do hodowli zwierząt futerkowych.

Wojewódzki Lekarz Weterynarii przekazywał natomiast do WIOŚ listy zakładów nadzorowanych, tj.:

- gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną w liczbie ponad 2.000 sztuk lub 750 macior,
- gospodarstw utrzymujących drób w liczbie ponad 40 tys. sztuk,
- zakładów działających w sektorze utylizacyjnym oraz podmiotów utrzymujących zwierzęta w żywieniu których wykorzystuje się uboczne produkty zwierzęce.

Wojewódzki Inspektorat współpracował także z Powiatowymi Lekarzami Weterynarii m.in. w zakresie ustalania obsady zwierząt w zakładach.

(Dowód: akta kontroli: str. 116-129, 146-172)

2.2. Po stwierdzeniu przez WIOŚ w czasie kontroli wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej w 2012 r. braku szczelnego przykrycia zbiorników nawozów naturalnych (gnojowicy) w dwóch fermach, Wojewódzki Inspektor powiadomił o tym fakcie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Olecku. Powiatowy Inspektor wydał decyzję nakazującą właścicielowi фермы przeprowadzenie kontroli zbiornika w miejscowości K., natomiast w drugim przypadku umorzył postępowanie w sprawie stanu technicznego zbiornika.

(Dowód: akta kontroli: str. 116-129, 131, 173-174)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność WIOŚ w zakresie podjętej współpracy z innymi inspekcjami i organami kontroli odnośnie funkcjonowania ferm zwierząt.

3. Skargi i wnioski dotyczące funkcjonowania ferm zwierząt.

3.1. W latach 2011 – 2013 do Wojewódzkiego Inspektoratu wpłynęła jedna skarga dotycząca ferm zwierząt, przy czym nie dotyczyła ona fermi wielkoprzemysłowej. W ww. okresie nie wpłynęły skargi i wnioski dotyczące sprawowania przez WIOŚ nadzoru nad fermami trzody chlewnej i drobiu. Wojewoda Warmińsko-Mazurski nie otrzymał w badanym okresie skarg na decyzje Wojewódzkiego Inspektora dotyczące wielkoprzemysłowych ferm zwierząt.

(Dowód: akta kontroli: str. 175-185)

3.2. W badanym okresie w prowadzonym przez WIOŚ rejestrze interwencji odnotowano 64 interwencje, w tym trzy dotyczyły wielkoprzemysłowych ferm zwierząt (dwie skargi w 2011 r. i jedna w 2012 r.). Skargi na działalność wielkoprzemysłowych ferm dotyczyły:

- 1) Rozpoczęcia chowu kur niosek przed zakończeniem inwestycji i uzyskaniem pozwolenia zintegrowanego w fermie kur (skarga wpłynęła do WIOŚ w lutym 2011 r.). Po przeprowadzonej kontroli, Wojewódzki Inspektor w marcu 2011 r. wydał decyzję wstrzymującą użytkowanie instalacji do chowu lub hodowli drobiu o więcej niż 40 tys. stanowisk (kurniki nr 1 i nr 2), a także decyzję wstrzymującą oddanie do użytkowania instalacji do chowu lub hodowli drobiu o więcej niż 40 tys. stanowisk (kurniki nr 3 do nr 8).
- 2) Spływu do rzeki Kośna gnojowicy dostarczonej z fermy trzody chlewnej. Pracownicy WIOŚ przeprowadzili w lipcu 2011 r. oględziny miejsc stosowania gnojowicy i nie stwierdzili pozostałości gnojowicy na polu. W tej sytuacji Wojewódzki Inspektor wydał zarządzenie pokontrolne nakazujące właścicielowi zachowanie odległości min. 20 m od rzeki przy nawożeniu gnojowicą oraz odpowiedział Wójtowi Gminy Purda w sierpniu 2011 r. o ustaleniach z oględzin oraz wydaniu zarządzenia.
- 3) Zanieczyszczania rowu melioracyjnego odciekami z kiszonki z fermy trzody chlewnej (skarga dostarczona do WIOŚ w październiku 2012 r.), była załatwiona w listopadzie 2012 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu fermy.

Kontrole interwencyjne wielkoprzemysłowych ferm były załatwione w terminach wynikających z Kpa.

Kontrola interwencyjna indywidualnego gospodarstwa rolnego, przeprowadzona we wrześniu 2012 r. w związku z informacją o niewłaściwym stosowaniu gnojowicy wykazała, że w gospodarstwie tym prowadzona jest hodowla trzody o obsadzie 3.700 szt. tuczników, a właściciel nie uzyskał pozwolenia zintegrowanego, wymaganego przy obsadzie stada trzody powyżej 2.000 szt. W tej sytuacji Wojewódzki Inspektor wszczął i przeprowadził postępowanie w sprawie wstrzymania użytkowania fermy trzody chlewnej z powodu przekroczenia obsady 2.000 szt., które następnie umorzył w maju 2013 r., po potwierdzeniu podczas kontroli przeprowadzonej przez WIOŚ danych o wydzierżawieniu przez właściciela zakładu dwóch chlewni i zmniejszeniu obsady poniżej 2.000 szt.

(Dowód: akta kontroli: str. 116-129, 172-203, 207-213)

3.3. Z informacji uzyskanych z 11 urzędów gmin, na terenie których w latach 2011 – 2013 funkcjonowało 13 wielkoprzemysłowych ferm (siedem trzody i sześć drobiu) wynika, że w do ośmiu gmin nie wpłynęły żadne skargi od mieszkańców dotyczące negatywnego wpływu tych ferm. W przypadku natomiast trzech gmin w informacji wykazano, że na działalność ferm były zgłaszane skargi. I tak:

- Gmina Purda poinformowała, że zgłoszono w 2011 r. jedną skargę na działalność fermy trzody chlewnej, dotyczącą nawożenia w pobliżu rzeki

oraz telefonicznych zgłoszeniach mieszkańców uwagi odnośnie uciążliwości zapachowych (opisano to w pkt 3.2 tego wystąpienia).

- Gmina Biskupiec poinformowała, że wiosną 2013 r. telefonicznie zgłoszono do niej zanieczyszczenie odchodami ptaków cieku wodnego przepływającego obok fermy drobiu. O sprawie tej powiadomiono WIOŚ, który zarządzeniem pokontrolnym nakazał wyeliminowanie tej nieprawidłowości.
- Gmina Szczytno zgłosiła w maju 2011 r. do WIOŚ sprawę uciążliwości zapachowych z fermy drobiu. W odpowiedzi na skargę Wojewódzki Inspektor w piśmie z 16 maja 2011 r. poinformował o działaniach kontrolnych podjętych przez WIOŚ w tej fermie oraz o rolniczym zagospodarowaniu pomiotu kurzego w kwietniu 2011 r.

(Dowód: akta kontroli: str. 204-231)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie postępowanie ze skargami i wnioskami na działalność ferm zwierząt.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Olsztyn, 9 maja 2014 r.

Kontroler
Marian Staszewski

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor

główny specjalista
kontroli państwowej

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.